

Schoonmaakbedrijven wat een zooitje!

De situatie van mensen die in de schoonmaak werken in ronduit beroerd. Naast de slechte arbeidsomstandigheden wordt men vaak ook nog onderbetaald. Als dan de werkgeversorganisaties ook nog eens 1985 uitroepen tot het 'jaar van de schoonmaak', om deze branche in een gunstig daglicht te plaatsen, nou dan sla je toch steil achterover

Als je full-time werkt, dan maak je lange dagen, 's Morgens om zes uur op, 's avonds om zes uur thuis. En een recht op reistijdenvergoeding? Vergeet 't maar!

Schoonmaakwerk wordt gezien als minderwaardig werk. Mensen kijken op je neer en ondanks dat moet je altijd vriendelijk blijven, ook al schelden ze je verrot. Daarom deden vroeger buitenlanders meestal dit werk. Maar dit is aan het veranderen. Buitenlanders passen niet meer in het beeld hoe schoonmaakbedrijven zich naar buiten toe willen presenteren. Vakatures waarin goede beheersing van de nederlandse taal vereist is, zijn dan ook niet vreemd. Diskriminatie dus! Door de arbeidstijdverkorting en de moordende concurrentie moeten mensen steeds harder werken. Je moet méér werk in minder tijd doen. Verder werkt men dikwijls met gevaarlijke stoffen, zonder dat dit bekend is. Pik je dit alles niet, dan verhuis je van het ene rotte naar het andere rotte karwei. In de CAO is namelijk niets geregeld over vaste projecten. Als dit alles zou betekenen, dat je hierdoor fatsoenlijk betaald werd. Niks is minder waar!

ONDERBETALING

Volgens onze berekeningen betalen 80 tot 90 procent van alle schoonmaakbedrijven geen CAO-lonen uit. Daar komt nog bovenop, dat volgens een onderzoek van de Loontechnische Dienst 16% van alle schoonmaakbedrijven de wet op het minimumloon ontduiken. Hoe komen we aan deze cijfers? Nou, in de schoonmaakbranche is een CAO van toepassing. Deze CAO wordt afgesloten tussen de vakbonden en de OSB, Ondernemersorganisatie Schoonmaak- en Bedrijfsdiensten. Alleen die werkgevers, die lid zijn van de OSB, zijn verplicht zich aan de CAO te houden. Tot het moment

dat de CAO door de minister 'verbindend' verklaard wordt. Dan is iedere werkgever verplicht zich aan de CAO te houden. Op dat moment loopt 't dan ook goed mis. Volgens ons is er niet één, die dan plotseling CAO-lonen gaat betalen. En omdat slechts 10 tot 20% van alle schoonmaakbedrijven lid zijn van de OSB, betaalt dus 80 tot 90% onder! Dit is een gedurfde uitspraak. Toch is 't de werkelijkheid. Want in de schoonmaak heerst een felle concurrentiestrijd. Dikwijls verwerft een schoonmaakbedrijf dat het laagste inschrijft een werkproject. Op dit moment variëren de inschrijvingen tussen de f 15,- en de f 23,- per mensuur; 90% van alle te maken schoonmaakkosten zijn loonkosten. Bedrijven die zich aan de CAO houden en een redelijke winst willen maken moeten dan gemiddeld f 23,- per mensuur vragen. Bedrijven die zich niet aan de CAO houden, kunnen en gaan daar flink onder. Wordt een CAO verbindend verklaard, dan kan men niet plots CAO-lonen gaan betalen, want dan draait men verliezen...

DE BEZEM ERDOOR

Onder de leuze 'De bezem erdoor, 1985 het jaar van de GROTE SCHOONMAAK', ondersteund door de Industriebond FNV, gaan de Jongerenbeweging, buro's voor rechts-hulp en wetswinkels dit jaar actie voeren. Wat gaan we doen? Als eerste gaan we natuurlijk de gigantische onderbetaling aanpakken, om van daaruit mensen te organiseren. In deze bedrijfstak zijn weinig mensen te organiseren. Daarom steekt de vakbond weinig energie in deze sektor. Deze vicieuze cirkel willen we nu doorbreken.

Verder zijn er CAO-onderhandelingen gevoerd. De OSB wilde hierin de bestaande onderbetaling legaliseren door de CAO-jeugdlonen te verlagen naar de wettelijke jeugdlonen. Hiertegen en voor andere eisen is geknokt en met sukses.

BEDRIJFSLEDENGROEP AMCO

Bij schoonmaakbedrijf Amco pikten een twintigtal jongeren de onderbetaling niet meer. Samen met de Jongerenbeweging verbonden met de FNV-Helmond en de Industriebond FNV hebben ze die zaak aangepakt. Door middel van acties op het bedrijf en de publiciteit daar omheen hebben ze afgedwongen dat de achterstallige lonen van alle ±200 mensen betaald worden, per 1-1-1985 Amco zich voortaan aan de CAO houdt. Ook als de CAO niet verbindend verklaard is. Door deze strijd is hun positie in het bedrijf erg veranderd. De directie is hen liever kwijt dan rijk. Daarom hebben we besloten om verder te gaan als bedrijfsledengroep (Blg). Om elkaar te ondersteunen in het bedrijf, om samen te knokken voor betere arbeidsomstandigheden en controle op naleving van de CAO.

CAO-ONDERHANDELINGEN

Onder druk van met name de Blg-Amco heeft de Industriebond FNV een redelijk CAO-akkoord bereikt. De OSB wilde de jeugdlonen verlagen, maar dat feest is niet doorgegaan, verder

- zijn de CAO-lonen behouden,
- gaat per 31-12-1986 een 36-urige werkweek in werking,
- blijft de aanvulling van het ziekengeld zoals die voorheen ook in de CAO geregeld was,
- en komt er een controle-orgaan op naleving van de CAO.

Verder wordt er in de loop van het jaar een Jeugdwerkplan uitgewerkt, waarin gesproken wordt over ekstra arbeidsplaatsen voor jongeren.

JONGEREN HALEN DE BEZEM ERDOOR

Solidariteit

MEER DAN EEN BURO VOOR RECHTSHULP

Uit het voorgaande is duidelijk geworden dat het in de schoonmaakwereld een grote puinhoop is. De vakbeweging heeft door de jaren heen weinig aandacht besteed aan deze sektor. Er zijn dan ook weinig mensen georganiseerd. Buiten de individuele belangenbehartiging van het schoonmaakpersoneel is er dan ook niet veel gebeurd. Maar het personeel van Amco heeft bewezen dat door middel van gezamenlijke actie - strijd dus - wel degelijk mensen te organiseren zijn. De Industriebond FNV ziet buro's voor rechtshulp en dergelijke als konkurrenten. Terecht, denk ik, als je niet of nauwelijks verder gaat dan die individuele belangenbehartiging. Betere arbeidsvoorwaarden - hogere lonen - arbeidstijdverkorting met behoud van loon en een goede invulling ervan - volledige prijskompensatie (die we nu dus niet krijgen) - zullen afgedwongen moeten worden. Op basis van solidariteit en machtsvorming. Dan zal je als Industriebond meer moeten zijn dan een buro rechtshulp, namelijk een organisatie die strijd voert. Samen met onder andere de Jongerenbeweging verbonden met de FNV.

Laurens Hoebergen

